

Z A P I S N I K
sa 80. sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu
održane 18. juna 2019. godine

80. sjednica je počela u 14 sati.

Predsjedavao je Željko Aprcović.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Marija Maja Čatović, Jovanka Laličić, Miloš Nikolić, Danijel Živković, kao zamjene članova Odbora, Sanja Pavićević i Nikola Divanović.

Sjednici su prisustvovali kandidati i kandidatkinje za članove Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika: Tomislav Dedić, Sreten Ivanović, Rajka Nikčević Gazivoda, Ljubinka Popović Kustudić, Milan Radović, Vesna Ratković, Veselin Racković i Rifat Hadrović.

Za sjednicu je predložen sljedeći:

DNEVNI RED:

1. Konsultativno saslušanje kandidata prijavljenih na Javni poziv za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika

Predloženi dnevni red usvojen je jednoglasno.

PRVA TAČKA: Konsultativno saslušanje kandidata prijavljenih na Javni poziv za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika

Predsjednik Odbora, poslanik Željko Aprcović, podsjetio je članove Odbora i uvažene goste da je Javni poziv za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika raspisan 30. novembra 2018. godine, te da su se, nakon isteka roka od 15 dana od dana raspisivanja Javnog poziva, prijavili sledeći kandidati:

1. Dedić Tomislav
2. Ivanović Sreten
3. Nikčević Gazivoda Rajka
4. Popović Kustudić Ljubinka
5. Radović Milan
6. Prof. dr. Ratković Vesna
7. Racković Veselin
8. Hadrović Rifat

Predsjednik Aprcović je predložio da se prisutni kandidati, i to redosljedom sa utvrđene liste, ukratko predstavie i izlože motive kojima su se rukovodili prilikom prijave na Javni poziv.

Kandidat Sreten Ivanović je saopštio članovima Odbora da povlači svoju kandidaturu.

U uvodnom izlaganju, **kandidat Tomislav Dedić**, istakao je da se bavi advokaturom više od 40 godina, da je kroz posao prošao sve sudove u Crnoj Gori, te da je bio u mogućnosti da prepozna kvalitetne sudije i sudove, ali i da uoči loše efekte rada. Shodno tome, naglasio je da se motiv prijave na Javni poziv ogleda u želji da pomogne ostvarivanju nadležnosti Sudskog savjeta koje su precizirane Zakonom o Sudskom savjetu i sudijama.

Kandidatkinja Rajka Nikčević Gazivoda, nakon kratkih biografskih podataka, osvrnuvši se naročito na posao posredovanja i medijacije, istakla da je za dobrog sudiju bitno da bude prije svega miritelj, da čuva ustavne vrijednosti. Takođe, vrlo bitnim smatra finansijsku stabilnost, riješeno stambeno pitanje, kako bi sudija zaista bio nezavistan u svom odlučivanju. Prijavila se na Javni poziv iz razloga što je biti član Sudskog savjeta velika čast i mišljenja je da mi mogla doprinijeti radu, kroz stečena znanja i dugogodišnje iskustvo.

Kandidatkinja Ljubinka Popović Kustudić, kao motiv za prijavu navela je stručnost, želju i volju da doprinese radu Sudskog savjeta, kao jednog od najbitnijih tijela, od kojeg zavisi rad i efikasnost cijelog Sudstva.

U svom izlaganju, **kandidat Milan Radović**, govorio je svom radnom iskustvu, i istakao da bi sa iskustvom koje je stekao tokom svog radnog vijeka mogao doprinijeti radu Sudskog savjeta, najviše iz razloga što poznaje rad u Sudstvu, rad u Tužilaštvu, kao i Parlamentu i Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija. Njegov rad se uvijek fokusirao na pravosudni sistem, što ga u najvećoj mjeri i preporučuje za člana Sudskog savjeta.

Kandidatkinja prof. dr Vesna Ratković, istakla da je radni vijek u najvećoj mjeri provela u Ministarstvu pravde, u okviru kojeg je obavljala niz vrlo zahtjevnih i odgovornih funkcija. Podsjetila je članove Odbora da je u prošlom sastavu bila članica Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika, te da je svjesna značaja koju savjeti imaju u pravosudnom sistemu, kao i da bi kroz svoje znanje i iskustvo, doprinijela radu, u ovom slučaju konkretno Sudskog savjeta.

Kandidat Veselin Racković, u svom izlaganju govorio je o dugogodišnjem radu u sudovima, na raznim nivoima. Istakao je da je prethodno bio član i Sudskog i Tužilačkog savjeta. Mišljenja je da treba dodatno raditi na stručnom usavršavanju sudija, ali svakako svako pojedinačno treba težiti i ličnom usavršavanju.

U svom izlaganju, **kandidat Rifat Hadrović**, istakao je da je motiv za prijavu na Javni poziv činjenica da poznaje dobro način rada Sudskog savjeta i ono što su izazovi u radu istog. Mišljenja je da pred Sudskim savjetom stoji niz izazova i da je potrebno urediti mnoga pitanja, naročito ona koja se odnose na napredovanje sudija i njihovo ocjenjivanje.

Predsjednik Odbora, poslanik Željko Aprcović, nakon uvodnih izlaganja kandidata koji su se prijavili na Javni poziv za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, dao je riječ kolegama poslanicima.

Poslanik Neđeljko Rudović je postavio pitanje svim kandidatima da li, po njihovom mišljenju u Crnoj Gori postoji prihvatljiv nivo vladavine prava, da li misle da postoji kritičan nivo neprihvatljivih uticaja na pravosuđe iz političkih centara moći, kao i da li sudstvo demonstrira potreban nivo nezavisnosti u radu.

Kandidat Tomislav Dedić je istakao da u ovom momentu ne postoji prihvatljiv nivo vladavine prava. Mišljenja je da imamo dobre zakone i normativni nivo je prihvatljiv, ali samo to nije dovoljno za vladavinu prava, jer treba da postoji politička volja da se ono što je napisano u zakonu implemetira. Kada je riječ o neprihvatljivim uticajima, smatra da

on postoji onda kada se političari i mediji bave ocjenom sudskih presuda koje nijesu pravosnažne, kao i postupcima koji su toku.

Kandidatkinja Rajka Nikčević Gazivoda je mišljenja da nije dosegnut prihvatljiv nivo vladavine prava, te da mnoge činjenice govore u prilog tome. Prevažodno se one odnose na zatranost Evropskog suda za ljudska prava, kao i našeg Ustavnog suda, zatim stanju u medijima i sl. Dodala je da je upravo na Sudskom savjetu da poboljša stanje, najviše kroz angažovanje novih, svježih i mladih ljudi koji će biti nosioci nekih novih ideja. Kada je riječ o drugim pitanjima, takođe, je mišljenja da nije dobro stanja, kao i da je glavni krivac za to strah.

Kandidatkinja Ljubinka Popović Kustudić je istakla da je po njenom mišljenju postoji prihvatljiv nivo vladavine prava u Crnoj Gori. Vezano za druga dva pitanja, naglasila je da ona nije u svojoj karijeri osjetila neku vrstu pritiska, te da je uvjerena da sve isključivo zavisi od pojedina koji obavlja taj posao.

Kandidat Milan Radović je istakao da iz ugla struke postoji prihvatljiv nivo vladavine prava. Razlog iz kojeg laička javnost smatra da nije tako najviše se odnosi na ne dovoljno transparentan rad pravosudnih institucija. Trebalo bi javnosti predočiti što se dešava, kako se ne bi stvarala slika zatvorene institucije, pa samim tim i vjerovanja da nema vladavine prava. U odnosu na pitanje vezano za uticaje političkih centara moći kazao je nema u iskustvu tako nešto.

Kandidatkinja prof. dr Vesna Ratković je mišljenja da ni u zapadnim demokratijama nije dostignuta do kraja vladavina prava, jer to je težnja i proces. Istakla je da je svaki uticaj na sudiju neprihvatljiv, te da nosioci pravosudnih funkcija moraju biti privrženi Ustavu i zakonu. Dodala je da je upravu uloga Sudskog savjeta da prilikom izbora sudija, kao i ocjene i kontrole rada prenese princip samostalnosti i nezavisnosti. Takođe, naglasila samostalnost i nezavisnost nužno moraju biti praćeni odgovornošću.

Kandidat Veselin Racković je istakao da vladavina prava nije na nivou kojem težimo, a kada je riječ o uticaju na sudije, smatra da nema sudije na kojeg nije vršen uticaj na određeni način, ali od samog sudije zavisi da li je stranka ostvarila svoj naum.

Kandidat Rifat Hadrović je naglasio da na osnovu svog dugogodišnjeg iskustva smatra da postoji prihvatljiv nivo vladavine prava, u prilog čemu ide i posljednji Izvještaj o napretku. Kada je riječ o uticaju na sudije, takođe, smatra da je sve individualno, iako neki pod uticajem svrstavaju i svakodnevnne uticaje medija i štampe.

Poslanica Jovanka Laličić upitala je kandidate što misle o donošenju odluka osnovnih sudova povodom žalbi na odluke Skupštine Crne Gore o imenovanju članova određenih organa, savjeta i sl.

Kandidat Tomislav Dedić je mišljenja da odluke suda obavezuju i Parlament, imajući u vidu podjelu vlasti.

Kandidatkinja Rajka Nikčević Gazivoda je istakla da je uloga suda da sudi, a uloga viših sudova da te odluke potvrde ili ne.

Kandidatkinja Ljubinka Popović Kustudić je kazala da se nije bavila tim pitanjem, te da nema konkretan odgovor.

Kandidat Milan Radović je, takođe, kazao da se nije bavio tom problematikom, ali je mišljenja da odluke parlamenta treba da budu konačne.

Kandidatkinja prof. dr Vesna Ratković je istakla da se ne bi mogla jasno izjasniti, jer pitanje zahtijeva sveobuhvatnu i stručnu raspravu.

Kandidat Veselin Racković je mišljenja da je sud nadležan da odlučuje o žalbama na odluke Parlamenta.

Kandidat Rifat Hadrović je kazao da je u pitanju upravni akt Skupštine i nadležan ne bi trebalo da bude osnovni, već upravni sud.

Poslanica Marija Čatović, postavila je pitanje vezano za zakonski okvir koji reguliše restituciju, osvrnuvši se na jedan konkretan stav Vrhovnog suda, koji se odnosi na pravo svojine i na naknadu za eksproprijaciju.

Kandidat Tomislav Dedić, u odgovoru na pitanje poslanice Čatović koje se odnosilo na eksproprijaciju, istakao je da je takvih slučajeva u Crnoj Gori dosta, te da bi mišljenje i stav Vrhovnog suda trebalo da bude pokazatelj kako treba riješiti ovo pitanje.

Kandidatkinja Rajka Nikčević Gazivoda, u odgovoru na pitanje poslanice Čatović, istakla je da je svojina apsolutno pravo, koje može biti ograničeno samo javnim interesom. Dodala je da je mišljenje Vrhovnog suda obavezujuće, međutim, pravila međunarodnog prava imaju supremaciju u odnosu na nacionalno zakonodavstvo, te da je njen savjet da se za povredu prava na naknadu za eksproprijaciju zemljište pogleda Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Kandidatkinja Ljubinka Popović Kustudić je kazala da je, izuzimajući određene nedorečenosti, zakonski okvir dobar. Istakla je da su povraćaj i obeštećenje dva odvojena pitanja. Jedno je riješeno zakonom, a visinu naknade i metodologiju izrađuje Ministarstvo.

Kandidat Milan Radović se nadovezao na ono što su rekli prethodni kandidati, rekavši da je osnovni princip kod eksproprijacije, kao i restitucije, da se nadoknadi šteta, kako bi se vratilo povjerenje građana.

Kandidatkinja prof. dr Vesna Ratković je istakla da je svjesna da postoje određeni nedostaci u toj oblasti, u smislu da su obeštećenja strankama nekad zaista nedovoljno visoka.

Kandidat Veselin Racković je kazao da nema iskustva u oblasti restitucije i obeštećenja.

Kandidat Rifat Hadrović je, takođe, istakao da nema iskustva u ovoj oblasti, te da se uzdržati od komentara.

Poslanik Miloš Nikolić je upitao kandidate koliko objektivni identitet optužnice utiče na kaznenu politiku sudova u praksi.

Poslanik Danijel Živković je zatražio od kandidata mišljenje povodom postojećeg sistema ocjenjivanja sudija, odnosno da li je kvalitetan i da li sudije mogu da napreduju u odnosu na rezultate koje su postigli u karijeri.

Kandidat Tomislav Dedić je u odgovoru na pitanje poslanika Živkovića istakao da zakon vrlo jasno propisuje kriterijume o kojima je potrebno voditi računa prilikom ocjenjivanja rada sudija, te da je ključno pravilno sprovođenje zakona.

Kandidatkinja Rajka Nikčević Gazivoda, u odgovoru na pitanje poslanika Nikolića naglasila je da sud apsolutno zavisi od kvaliteta optužnice i pored očiglednih činjenica, te da treba da postoji lična odgovornost osobe koja podiže optužnicu. Kada je riječ o ocjenjivanju, saglasna je sa prethodnim kandidatom.

Kandidat Milan Radović, odgovarajući na pitanje poslanika Nikolića, kazao da se mora odvojiti odgovornost tužioca i odgovornost sudije, naglasivši da sud nema pravo da mijenja činjenični opis koji je napravio tužilac, ali ima pravo da izmijeni kvalifikaciju krivičnog djela. Kada je riječ o kriterijumima za izbor, smatra da ih treba dodatno urediti.

Kandidatkinja prof. dr Vesna Ratković, u vezi postojećeg sistema ocjenjivanja istakla je da je sam taj proces unaprjeđivan i da je, osim toga, jako bitno prije svega imati prave kandidate, a onda iste prepoznati i izabrati.

Kandidat Rifat Hadrović je, u vezi objektivnog identiteta optužnice, kazao da presuda može da se odnosi samo na ono što je u optužnici, međutim, ako se u toku glavnog pretresa pojave nove okolnosti ili novi dokazi, sudija je ovlašćen da izmijeni optužnicu, ali samo ako je povoljnija za optuženog.

Poslanik Željko Aprcović je upitao kandidate da li je po njihovom mišljenju dobra koncepcija Sudskog savjeta i na čemu će biti fokus njihovog rada ako budu izabrani.

Kandidat Tomislav Dedić, u odgovoru na pitanje poslanika Aprcovića koje se odnosi na sastav Sudskog savjeta, istakao je da četiri člana Savjeta treba da budu van sudstva, kako bi dali drugačiji uvid i ponudili neka nova, inovativna rješenja.

Kandidatkinja Rajka Nikčević Gazivoda je naglasila da po njenom mišljenju sam sastav nije problem, već tehnika izbora članova. Kao odgovor na drugo pitanje kazala je da bi akcenat stavila na ujednačavanje sudske prakse.

Kandidatkinja Ljubinka Popović Kustudić je mišljenja da ministru pravde nije mjesto u Sudskom savjetu, te da bi po jednog člana Savjeta trebalo da predloži Udruženje pravnika i Advokatska komora. Kada je riječ o drugom pitanju, saglasna je sa prethodnom kandidatkinjom, iz razloga što neujednačenost sudske prakse stvara pravnu nesigurnost. Takođe, kao nedostatak, navela je dužinu trajanja postupaka.

Kandidat Milan Radović, imajući u vidu iskustvo u prethodnom i sadašnjem sistemu, mišljenja da sudije i tužioce treba da bira Parlament, iz razloga što u toj situaciju ne smije prijavljeni kandidat sebi dozvoliti da ima neku mrlju u karijeri, jer će poslanici na sjednici pričati o tim negativnim predispozicijama. U svom radu, kako je istakao, stavio bi akcenat na donošenje zakona koji se tiču sudstva i tužilaštva ili aktivno učestvovanje prilikom donošenja izmjena i dopuna.

Kandidatkinja prof. dr Vesna Ratković, u odgovoru na prvo pitanje, istakla je dilemu u vezi učešća ministra pravde, međutim ne smatra da ovakva struktura može da napravi neki problem. Vezano za drugo pitanje, smatra da bi Sudski savjet trebalo da posveti pažnju problematici koja je vezana za izbor, mandate, odnos sa Ustavnim sudom i sl.

Kandidat Veselin Racković je kazao da bi se zalagao za edukaciju sudija, jer takav pristup garantuje pravilnu primjenu materijalnog prava, a kada je riječ o izboru članova ne vidi potrebnu za izmjenu rješenja.

Kandidat Rifat Hadrović, u odnosu na važeći sastav Sudskog savjeta, istakao je da ne bi ništa mijenjao i ne smatra da je učešće ministra pravde sporno. U slučaju da bude izabran za člana Sudskog savjeta, pokušao bi da revidira odredbe u Zakonu koje se odnose na disciplinsku odgovornost.

Predsjednik Odbora, **poslanik Željko Aprcović** se zahvalio kandidatima na prisustvu i naveo da će biti obaviješteni o daljem toku postupka.

Sjednica je završena u 16 sati i 20 minuta.

Sekretarka Odbora
Slavica Mirković

Predsjednica Odbora
Marta Šćepanović